



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

180. Scripturas S. diligenter legere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

*Scripturarum lectioni diligenter incutere
& diaboli telis Clypeum earum oppo-
nere atque obijce-
re.*

*Mal. 4.
Eph. 6. gla-
diū spiritus
assume.*

1. **S.** Hilarion Abbas scripturas diuinas per
rationes & Psalms quasi Deo proferre
recitabat, quæ enim per Prophetas vel Apo-
stolos dictante Spiritu sancto prolata nouerunt
non irreuerenter ac inconsiderate legendæ
iudicabat.

2. Cum *Basilius Magnus* sacrarum literarum
dulcedinem gustare cœpit, Philosophiam ma-
danam contempsit, sunt qui dicunt, eum passi-
m vini usum sibi interdixisse, donec mysticam
intelligentiam plenius perciperet.

3. *D. Hieronymus* ægre à lectione librorum
utilium auulsus latentium sub velamento
riorum dulcore tandem plenius hausto exci-
uit, dicens: *Quæ pars fidelium infideli, quæ con-
natio luci ad tenebras? quis consensus Christi
cum infidelibus? quid facit cum Psalterio Horatius? cum
Cicerone? cum Epicuro? cum Epicuri
Pharo? cum Apostolo Cicerone? demum aut
non potest bibere simul calicem Christi & calicem
demonum.*

Rom. 13.

4. *S. Augustinus* dum inter Dialecticorum
phismata Christum quæreret hæresi se immis-
uerat Manichæorum. Tandem Pauli Apostoli
pistola

pistolas euoluens reperit scriptum: *Induimini Do-*
minum Iesum Christum, ac statim discussis erroris
 tenebris aspicere cœpit lucē veritatis, consuluit
 que Ambrosium Episcopum quid primum de
 Sc. scripturis legere deberet, quo iam confidentius
 fidei Catholicæ posset adhærere. Et audiuit Esaïã
 sibi legendum esse quia quæ in Christo conti-
 gerunt explicatus Prophetarum, & gentium vo-
 cationem annis multis post futuram quasi præ-
 sentem viderit. Denique ab Ambrosio baptiza-
 tus diuinos codices perlegendo non solum fi-
 delis, sed etiam Ecclesiæ doctor præstantissimus
 natus, cuius Paulo ante dum sæculari duntaxat
 scientiæ studeret, fuerat oppugator contra Ec-
 clesiam cum Manichæo consurrexerat, pro ea
 mox decertans & ipsum & reliquos omnes hæ-
 reticos facile conuicit.

*1. Tim. 3.
Ab infan-
tia & lite-
ras nosti.*

*Conf. lib. 8.
c. 12.*

S. Thomas Aquinas tam solerti studio lectitasse
 scripturas perhibetur vt interdum neq; propius
 altantes viderit, neque interpellantes audierit
 sensibus omnibus cum mente simul vni lectioni
 intentis. Hinc ad confirmationem fidelium &
 confutationem infidelium tales nobis commen-
 tarios reliquit, vt nihil in Ecclesia scrupuli sit,
 nihil nodi quod non explanatum in illis inue-
 nias.

Sur. Tom. 2

6. S. Bernardum Abbatem nullo magistro vsu
 aiunt, sed sola legendi, orandique assiduitate in-
 stiticos de scripturis sensus elicuisse vt legeret in-
 telligendi cupiditas fecit, vt intelligeret oratio
 impetravit, vt impetraret quid nisi vitæ sanctitas
 promeruit?

Sur. To. 4.



7. *Bernhardinus* primum iuris Pontificii disciplinis operam dedit postquam autem ad Theologiam animum applicuit, ei studio se tradidit adeoque ipsum delectavit sermo deus ut mox relicto sæculo religionem suscipere cepit.

8. *Equitius* Valeriæ vrbs Monasterij Albi quocunque ibat & correas manticas libris refectum secum defererebat, ni sibi deesset quod legere vellet (Greg. lib. 1. Dial. c. 5.) militem enim strentia arma (ferrea lorica, cassis, ensisque) non recusant.

9. *Geruasius* & *Prothasius* gemelli fratres et persecutorem fugientes annos decem dormitauerunt, toto eo tempore nihil aliud, quam orasse atque legisse narrantur. Quamquam hoc vitæ institutum perfectionis esset dicitur, inuidia patuit, qui in idolo loquens, consulere, non se prius responsa daturum dixit quam Geruasius Prothasiusque sibi in adolescentia adolerent. Sed qui legendo fidem, orando constantiam perceperant, quos perdere inimicus cupiebat, eos Martyrij corona cohonestavit, & armis quæ de manibus illorum eripere cogitauerat ipse victus succubuit, hoc est oratione & lectione.

10. Cum *Edmundus* Archiepiscopus Cantuariensis inter legendum obdormisset, moriens pergiscens lucernam extinctam reperit, & legendi sibi occasionem sublatam dolens Sanctæ virginem inuocauit lucernaque repente illi restituta.

Amb. Ep.
ss.
Met. a. Sur.
Tom. 3.

Cum prius Deo & Deiparæ Virgini gratias e-
gisset, legendo quod cœperat profecutus est.

*V. Locum
de otio.*

11. *Petrus Trecentis* Presbyter assidua lectione
sacras litteras ita sibi familiares ad quemcunque
usum fecit, vt Comesteris nomen meruerit,
quasi qui diligenter lecta assidue ruminando sua
faceret,

*Trith. de
scrip. Eccl.*

12. *Gennadius Constant.* Episcopus (vt & *Leo*
Rom.) neminem ad sacros codices admittebat,
qui non egregie Psalterium frequenti lectione
sibi familiare fecisset.

*Niceph.
Theodoricæ
lector.*

13. *S. Hieronymus* in Clerici institutione ait,
Diuinas scripturas sapius lege, vt nunquam de
manibus tuis sacra lectio deponatur.

Epist. 2.

14. In concilio Cabilonensi II. sub *Carolo*
Magno Imp. habito inquit Patres: Decreui-
mus iuxta *S. Canonum* constitutionem, & caterarum
Scripturarum Sanctarum doctrinam vt Episcopi assidui
sint in lectione & scrutentur mysteria verborum Dei,
quibus in Ecclesia doctrina fulgore splendeant, & ver-
borum Dei alimentis animas sibi subditas satiare non
cessent, & cum *Dauid* quotidie dicant: Reuela oculos
meos & considerabo mirabilia tua. &c.

C. 1. & 2.

Psalms.

15. In Concilio Moguntiaco I. de Clericis
statutum est: His lege Patrum cauetur vt vulgari vita
seclusi à mundi voluptatibus se abstineant, in doctrina &
lectionibus, Psalmis & Hymnis, & Canticis exerciti-
ge incumbant, &c.

Cap. 10.

Diuus Chrysostomus affirmat nil temere ac
fortiter loqui diuinam scripturam. Sed & Syllaba
(addit) & apiculis reconditum habet thesaurum. S.

*Hom. 18. in
Gen.*

Yy s Basil.

Ho. 10. hexi Basil. ait: Otiosum verbum in Scriptura ponere
est blasphemia.

SIGNVM CLXXXI

S. Scripturam docere, seu Scripturarum
sauros explicare, & obscuros literarum
locos doctiss. commen-
tariis illustra-
re.

Fulg. lib. 8. l. 1.
e. 7.

S. Ambros. Mediol. Episcopus morbo
que confectus, & modo non animus
gens Psalm. 43. interpretari cœperat, ledum
præuentus absolueret non potuit,

Niceph. lib. 21. c. 7.

2. Basilus Magnus & Greg. Naz. reiectis
bus Gregorum Prophanis historijs in S. Scri-
pturis se duntaxat exercuerunt, quorum
lectum non suo ingenio fidetes indagabant
auctoritate & maiorum suorum scriptis, quæ
ipsa Apostolorum traditione accepissent.
Naz. Orat. 2. in Pasch. Doctrina, ait, & in scripturis
quoque qui alios alitibus est & alimentum.

*Dum nu-
trix ut a-
lumna lac
preparat
lucius
pascitur,
& ipsa pin-
guescit.*

*Litera de
cælo ab i-
psò Deo da-*

3. Clemens Alexander li. 1. Strom. Puti qui
riuntur, emittunt aquam magis perspicuam, corri-
tur autem hi quorum nullus est particeps. Ferrum
usus seruat purius, defectus autem usus ei rubiginem
nerat. Dicens sepe vna audit cum ijs qui ipsam
Vnus est enim Magister & eius qui dicit, & eius qui
4. S. Chrys. Ho. 8. in Gen. Quæto plus proficiat
fluentorū horū spiritualium, tanto nobis & fluentior
auctiora. Tunc spirituales hæ opes magis augentur.